מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות פער בין כותרת מטעה לתוכן הכתבה
- לתרגל בדיקת מקור, תאריך ואמינות ידיעה
- להבין מהם סימני אזהרה לחדשות שקריות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – בחירה מרובה

1. ב – יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר
2. ג – מי המקור והאם הוא אמין

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – צריך לקרוא את כל הכתבה ולבדוק את התוכן
2. לא נכון – גם אתרים מוכרים יכולים לפרסם כותרות מטעות, חשוב לבדוק תוכן
3. נכון – פער כזה מרמז שהכותרת מגזימה או מטעה

חלק ג' – השלמת משפטים

1. תוכן
2. פייק
3. דיפ-פייק

חלק ד' – התאמה

1 – ד (חשוד)
2 – ג (אמין)
3 – ב (פייק)
4 – א (דיפ-פייק)

חלק ה' – סדר פעולות של הבלש

1. לקרוא את הכותרת
2. לבדוק מי המקור ומתי פורסם
3. לקרוא את כל תוכן הכתבה
4. להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. תשובה חופשית - יש לבדוק שהכותרת מציגה דבר לא מדויק ושההסבר מזהה את הפער בין הכותרת לעובדות
2. לבדוק מקור, לחפש אישור ממקורות נוספים, לא לשתף לפני בדיקה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- אמין=נבדק ונמצא נכון, חשוד=יש ספק שטרם נפתר
- למשל פער בין כותרת לתוכן או ניסוח מוגזם
- כדי לדעת אם הגוף שמפרסם אמין ומוכר

טיפים להפעלה:

- אפשר לשחק את המשחק בכיתה בקבוצות ולדון בכל כותרת לפני חשיפת התשובה
- לחזק את ההבחנה בין כותרת לתוכן בעזרת דוגמאות מהמשחק עצמו
- לשים דגש על שיח מכבד ולא פוליטי בדיון בכיתה

דף תרגול: זיהוי פייק ניוז וכותרות מטעות

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לפני הבחירות מתפרסמות הרבה כותרות שנועדו למשוך תשומת לב, אך לא תמיד משקפות את האמת. בדף זה נתרגל לבדוק כותרות מול תוכן הכתבה ולהחליט אם הידיעה אמינה, חשודה או פייק.

בנק מילים: תוכן | דיפ-פייק | פייק

1 חלק א' – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כותרת כתבה טוענת 'המורים פותחים בשביתה!' אך בגוף הכתבה כתוב שהמורים 'שוקלים צעדים'. מה זה מלמד?

א) הכותרת מדויקת לגמרי ב) יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר

ג) הכתבה בטוח פייק מוחלט

2. מה הכי חשוב לבדוק לפני שמאמינים לידיעה?

א) כמה לייקים יש לה ב) האם היא מעניינת ג) מי המקור והאם הוא אמין

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כותרת בלבד מספיקה כדי לדעת אם ידיעה נכונה	☐	☐
2	אם המקור הוא אתר חדשות מוכר, אפשר תמיד לסמוך על הכותרת בלי לבדוק עוד	☐	☐
3	כשיש פער בין מה שכתוב בכותרת למה שכתוב בפנים, זה סימן אזהרה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כדי לבדוק ידיעה צריך להשוות בין הכותרת לבין _____ הכתבה

2. ידיעה שקרית שמוצגת כאמיתית נקראת _____

3. סרטון מזויף שנראה אמיתי נקרא _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת מגזימה מול תוכן מתון	___	**א.** דיפ-פייק
2. עובדות שנבדקו ונמצאו נכונות	___	**ב.** פייק
3. ידיעה שהומצאה לגמרי	___	**ג.** אמין
4. סרטון מזויף שנראה אמיתי	___	**ד.** חשוד

5 חלק ה׳ – סדר פעולות של הבלש

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לבדוק מי המקור ומתי פורסם
☐	לקרוא את הכותרת
☐	להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל
☐	לקרוא את כל תוכן הכתבה

6 חלק ו׳ – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו דוגמה לכותרת מטעה אפשרית, והסבירו למה היא מטעה

2. מה הייתם עושים אם הייתם רואים ידיעה חשודה ברשת?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין ידיעה 'אמינה' ל'חשודה'?

תנו דוגמה אחת לסימן אזהרה בכותרת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀